

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

**Надія Яворська
Тетяна Данько**

ЕКОНОМІКА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

ПРАКТИКУМ

Видавець Марченко Т.В.
Львів 2025

УДК: 339:005.3(075.8)

Я 22

Рецензенти:

Ігор ФРАНІВ – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та логістики Львівського торговельно-економічного університету;

Анна КОМАРНИЦЬКА – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом Львівського національного університету імені Івана Франка;

Олександра ФАРАТ – доктор економічних наук, професор, професор кафедри підприємництва та екологічної експертизи товарів Національного університету «Львівська політехніка».

*Рекомендовано Науково-методичною радою
Національного університету «Львівська політехніка»
(Протокол № 83 від 21.11.2024 р.)*

Я 22 Н. П. Яворська, Т.І. Данько

Економіка торговельного підприємства: практикум / Н. П. Яворська, Т.І. Данько – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2025. – 172 с.

ISBN 978-617-8194-34-5

Практикум призначений для здобувачів закладів вищої освіти, а також аспірантів, викладачів, науковців і практиків, діяльність яких пов'язана з економічним управлінням торговельними підприємствами. Структура та зміст практикуму забезпечують закріплення теоретичного матеріалу та відповідають програмі навчальної дисципліни «Економіка торговельного підприємства». До кожної теми подано теоретичний матеріал, перелік контрольних питань, тестових завдань, практичних вправ, а також завдання для виконання лабораторної роботи.

УДК: 339:005.3(075.8)

ISBN 978-617-8194-34-5

© Н. П. Яворська, Т.І. Данько, 2025
© Видавець Марченко Т.В., 2025

ЗМІСТ

Передмова	5
Тема 1. Торговельне підприємство в системі ринкових відносин	8
1.1. Короткі теоретичні відомості	8
1.2. Контрольні питання до теми	10
1.3. Тестові завдання	11
1.4. Завдання для виконання	15
Тема 2. Управління обсягом та асортиментною структурою обороту торговельного підприємства	18
2.1. Короткі теоретичні відомості	18
2.2. Контрольні питання до теми	22
2.3. Тестові завдання	23
2.4. Завдання для виконання	26
2.5. Приклад виконання завдання	28
Тема 3. Управління товарними запасами торговельного підприємства ..	31
3.1. Короткі теоретичні відомості	31
3.2. Контрольні питання до теми	35
3.3. Тестові завдання	37
3.4. Завдання для виконання	40
3.5. Приклад виконання завдання	42
Тема 4. Управління товарним забезпеченням обороту торговельного підприємства	45
4.1. Короткі теоретичні відомості	45
4.2. Контрольні питання до теми	50
4.3. Тестові завдання	52
4.4. Завдання для виконання	55
4.5. Приклад виконання завдання	57
Тема 5. Управління трудовими ресурсами торговельного підприємства	59
5.1. Короткі теоретичні відомості	59
5.2. Контрольні питання до теми	66
5.3. Тестові завдання	67
5.4. Завдання для виконання	72
5.5. Приклад виконання завдання	76
Тема 6. Управління майновими ресурсами торговельного підприємства	80
6.1. Короткі теоретичні відомості	80

6.2. Контрольні питання до теми	89
6.3. Тестові завдання	90
6.4. Завдання для виконання	93
6.5. Приклад виконання завдання	95
Тема 7. Управління витратами та доходами торговельного підприємства	100
7.1. Короткі теоретичні відомості	100
7.2. Контрольні питання до теми	105
7.3. Тестові завдання	106
7.4. Завдання для виконання	110
7.5. Приклад виконання завдання	114
Тема 8. Прибуток та рентабельність торговельного підприємства.....	117
8.1. Короткі теоретичні відомості	117
8.2. Контрольні питання до теми	120
8.3. Тестові завдання	122
8.4. Завдання для виконання	125
8.5. Приклад виконання завдання	128
Завдання для виконання лабораторних робіт	133
Лабораторна робота №1 «Управління обсягом та асортиментною структурою товарообороту торговельного підприємства»	
Лабораторна робота № 2 «Управління товарними запасами торговельного підприємства»	
Лабораторна робота № 3 «Управління товарним забезпеченням обороту торговельного підприємства»	
Лабораторна робота № 4 «Управління оплатою та продуктивністю праці на торговельному підприємстві»	
Лабораторна робота № 5 «Управління основними засобами торговельного підприємства: амортизація та ефективність»	
Лабораторна робота № 6 «Управління витратами та доходами торговельного підприємства»	
Лабораторна робота № 7 «Аналіз прибутку та рентабельності торговельного підприємства»	
Академічна доброчесність	167
Навчальні матеріали та ресурси	169

ПЕРЕДМОВА

Економіка торговельного підприємства є однією з ключових складових успішного функціонування сучасних підприємств у сфері торгівлі. Зміни в економічному середовищі, зростання конкуренції, цифровізація бізнес-процесів та глобалізація висувають високі вимоги до майбутніх фахівців, які мають бути готовими до прийняття обґрунтованих управлінських рішень, аналізу економічних показників та оптимізації діяльності підприємств.

Практикум «Економіка торговельного підприємства» створений з метою формування у студентів необхідних знань і практичних навичок для ефективного управління ресурсами, фінансами та процесами на торговельних підприємствах. Видання охоплює широкий спектр тем, пов'язаних з плануванням товарообороту, управлінням витратами, доходами, прибутком та рентабельністю, а також містить методи оцінки економічної ефективності підприємств.

Матеріали практикуму розроблені відповідно до навчальної програми дисципліни «Економіка торговельного підприємства» та враховують сучасні тенденції в галузі торгівлі. Завдання, представлені у посібнику, допомагають студентам застосовувати теоретичні знання на практиці, розвивати аналітичне мислення та навички роботи з інструментами цифрової економіки, такими як Microsoft Excel.

Практикум буде корисним не лише студентам, але й аспірантам, викладачам, науковцям і практикам, які прагнуть поглибити свої знання з економіки торговельного підприємства. Автори висловлюють надію, що дане видання сприятиме ефективному навчанню, а також стане надійним помічником у професійній діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів освіти компетентностей:

інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

фахові компетентності:

ФК1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі програмні результати навчання:

РН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

РН12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

РН16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

РН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

Знання (Зн)

Зн1. Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень

Уміння (Ум)

Ум1. Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів

Комунікація (К)

К1. Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності

Автономія та відповідальність (АВ)

АВ1. Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

АВ3. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

Практикум покликаний сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти навичок економічного мислення, оволодінню теоретичними основами функціонування торговельних підприємств, а також здобуттю практичних навичок аналізу, планування та оцінки економічної ефективності діяльності підприємств із використанням сучасних методів розрахунків та цифрових інструментів.

Практикум призначений для здобувачів закладів вищої освіти, аспірантів, викладачів, науковців і практиків, діяльність яких пов'язана з управлінням економічними процесами у сфері торгівлі.

Практикум складається з восьми тематичних розділів. Кожен розділ містить коротко викладений теоретичний матеріал, перелік контрольних питань та тестових завдань за темою, а також завдання для виконання лабораторних робіт. Крім того, у кожному розділі подано інструкції з виконання завдань, приклади розв'язання, рекомендації для самостійної роботи студентів та варіанти індивідуальних завдань.

Цей практикум забезпечує комплексний підхід до вивчення дисципліни «Економіка торговельного підприємства» та сприяє розвитку професійних компетентностей, необхідних для ефективної діяльності у сфері торгівлі.

Навчальне видання

**Надія Петрівна Яворська
Тетяна Іванівна Данько**

ЕКОНОМІКА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Практикум

Підп. до друку 02.12.2024 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 10,00. Тираж 50 прим.

Видавець Марченко Т. В.
м. Львів, 79053, Україна, Перфецького 11 А, тел.+380503701957
e-mail: magnol06@ukr.net
<https://magnolia.lviv.ua>

Видавець Марченко Т. В.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавця ФОП Марченко Т. В